

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. แบบฝึกทักษะ
4. การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
5. ความพึงพอใจ
6. บริบทโรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 37) รายละเอียดดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

1.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

1.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น รู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

1.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ได้เหมาะสมกับกาลเทศะเข้าใจ และสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทหรือเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ศึกษา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 2 สาระการเขียน และตัวชี้วัด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 24) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน	การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
3. เขียนบันทึกประจำวัน	เขียนบันทึกประจำวัน
4. เขียนจดหมายลาครู	เขียนจดหมายลาครู
5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำ ภาพ และหัวข้อที่กำหนด
6. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย

สรุปว่ามาตรฐานที่ 2 การเขียน มี 6 ตัวชี้วัดที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ และ ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดที่ 2 การ เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และตัวชี้วัดที่ 5 การเขียนเรื่องตามจินตนาการ ที่นักเรียนมีปัญหาที่สุด โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

กิลฟอร์ด (Guilford, 1968 : 100) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นลักษณะการคิด
 อกนกัน (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล
 ประกอบด้วย ลักษณะความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความคิด
 ละเอียดลออ

ทอเรนซ์ (Torrance. 1962 : 47) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์คือความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจากลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะเฉพาะภายในตัวบุคคลที่สามารถคิดได้หลายแง่มุมผสมผสานจนได้ผลงานใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์กว่า

วอลเล็ค และ โคแกน (Wallach & Kogan. 1965 : 13-20) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า หมายถึง ความสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กันได้ คือสามารถที่จะคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์เป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นคำว่าปากกาก็นึกถึงกระดาษ ดินสอ ขวดหมึก โต๊ะ เก้าอี้ สมุดบันทึก และอื่น ๆ ยิ่งคิดได้มากเท่าไร ยิ่งแสดงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น

กรมวิชาการ (2535 : 2) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ ต่อเนื่องกัน และความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถในการคิดหรือแสดงออกในลักษณะที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ แตกต่างไปจากความคิดของบุคคลธรรมดา เช่น การคิดค้นสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ชาติดำรงชีวิตที่ดีกว่าเดิม

สุวิทย์ มุลคำ (2547 : 9) ความคิดสร้างสรรค์ คือพลังทางความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้นการพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิดที่ฉกรรจ์ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ

วนิช สุธารัตน์ (2547 : 164) สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากจินตนาการ โดยมีลักษณะที่แตกต่างไปจากความคิดของบุคคลอื่น ความคิดสร้างสรรค์อาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์เดิม คือ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การศึกษาเหตุผล และการใช้ปัญญาในการจัดสร้างรูปแบบ ของความคิดในรูปแบบใหม่ อาจแสดงออกมาเป็นรูปธรรมอย่างประจักษ์ชัด หรือมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งจะเป็พื้นฐานให้มีความคิดเชื่อมโยงจนเกิดความประจักษ์ชัดหรือมีลักษณะเป็นนามธรรม และก่อให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ ทำให้เกิดผลงานทางศิลปะ และวิทยาการสาขาต่าง ๆ รวมทั้งผลงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันเป็นประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ และมนุษยชาติ

สมาพร กอเข้ม (2553 : 21) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทิศทางหรือที่เรียกว่า ความคิดอเนกนัย ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่ ที่ต่อเนื่องกันไปสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความคิดที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากจินตนาการที่มีลักษณะแตกต่างไปจากความคิดของบุคคลอื่น โดยอาศัยพื้นฐานจากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และประสบการณ์ที่ได้รับเข้าด้วยกันประยุกต์ไปสู่ความคิดที่แปลกใหม่ ทำให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่อง เชื่อมโยงมีความสัมพันธ์กัน สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการฝึกทักษะการเขียนเพื่อการพัฒนาสมรรถภาพทาง การเขียนของนักเรียน และถือเป็นสิ่งที่พัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ การเขียนแบบสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าคือทำให้เกิดความเพลิดเพลินเจริญใจ เป็นประการแรก ส่งเสริมสติปัญญาเป็นประการที่สอง ช่วยดำรงรักษาวัฒนธรรมเป็นประการที่สาม คุณค่าสามประการนี้จะมองในแง่เฉพาะบุคคล มองในแง่สังคม หรือมองในแง่วัฒนธรรมก็ได้

ได้มีผู้ให้ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ฟอร์เนอร์ (Fomer, 1973 : 244) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์

ไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิดเพราะการ แสดงออก เช่นนี้ เป็นความคิดริเริ่มตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้นจึงควรเปิด โอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์

ประกาศรี ทีห์อำไพ (2531 : 1) กล่าวว่า การเขียนแบบสร้างสรรค์ หมายถึงการเขียนที่ ผู้เขียนสร้างสรรค์ ข้อความจากจินตนาการของตน โดยมีได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระ ที่จะเลือก รูปแบบการเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของลักษณะของคำประพันธ์นัก ผลงานเช่นนี้จึงมีความ ประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด

กรรณิการ์ พวงเกษม (2533 : 33) ได้เสนอแนวคิดในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า ผู้เขียน ต้องใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของคนเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟังให้ความรู้สึกเพลิดเพลินและประดับสติปัญญาไปในตัว

บันลือ พดุกษะวัน (2533 : 7) มีความเห็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นผลงานการคิด อิสระ โดยใช้ความคิดของนักเรียนเองซึ่งอาศัยพื้นฐานประสบการณ์จากการเรียนรู้จากหลายลักษณะ

อรธณา รัตนวิจารณ์ (2542 : 9) การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น หมายถึง การเขียนแบบ ใดก็ได้ที่เกิดจากความคิดและจินตนาการของผู้เขียนเองโดยที่มิได้ไปลอกเลียนแบบผู้อื่น ดังนั้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นจะเป็นการเขียนในลักษณะที่เป็นการถ่ายทอดจินตนาการที่ล้นไหล ออกมาเป็นภาษาเขียน หากครูสามารถจัดกิจกรรมในลักษณะที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ

และเกิดความสนุกสนานในการใช้จินตนาการทางการเขียนแล้ว ขอบเขตของการใช้ศัพท์จะกว้างขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีทักษะทางภาษาไทยปานกลางจนถึงระดับต่ำ หากเขา รู้จักนำคำศัพท์ที่รู้จักมา ผสมผสานหรือสร้างข้อความขึ้นมาจากคำที่เขา มีอยู่ได้ เขาก็สามารถใช้จินตนาการทางการเขียนได้ จินตนาการนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากสำหรับเด็ก และเด็กทุกคนก็สามารถถ่ายทอดจินตนาการนี้ออก มาได้ถ้า ไม่ถูกสกัดกั้นด้วยการสอนที่เป็นแบบบังคับด้านการคิด

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2547 : 2) ได้สรุปความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่ม โดยที่ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการ และประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

สมภาพ กอเข้ม (2553 : 30) ได้สรุปความของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนจากจินตนาการที่แสดงออกมาอย่างอิสระ โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียนของตนเองโดยใช้สำนวนภาษาที่ดี มีความสละสลวย แปลกใหม่และมีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ สามารถเร้าความรู้สึกของผู้อ่านและเป็นงานที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจและสติปัญญา

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 15) สรุปการเขียนเชิงสร้างสรรค์หมายถึง การสื่อความหมาย โดยการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกความต้องการของผู้เขียนออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจในลักษณะที่เป็นสิ่งใหม่และแสดงลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล โดยอาศัยประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียนเองรวมทั้งความคิดคล่องแคล่วความคิดยืดหยุ่นและความคิดริเริ่ม

สรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ประสมประสานกับประสบการณ์ ความรู้สึก และอารมณ์ ซึ่งผู้เขียนสามารถถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ในลักษณะที่เป็นสิ่งใหม่ด้วยถ้อยคำที่สละสลวย และประทับใจผู้อ่าน

3. จุดหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แมคคี (Mackee. 1955 : 159 ; อ้างถึงในชูศรี พิทักษ์. 2553 : 16) ได้กำหนดจุดหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้ คือให้เด็กแสดงออกทางความคิดความรู้สึกจากประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างอิสระและเสรี ส่งเสริมความสามารถตามธรรมชาติทางภาษาที่ดีทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกและสนใจ มุ่งพัฒนาความสามารถมากกว่ากระบวนการเขียนอย่างมีกฎเกณฑ์และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคลของเด็ก สร้างความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด วรรณพร ภิรมณ์รัตน์ (2527 : 168) กล่าวว่าทักษะการใช้ภาษาเขียนเพื่อสื่อความคิดความรู้สึกที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างเสรีเพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาและกระตุ้นให้มีความสนใจในงานวรรณศิลป์ ส่งเสริมให้เด็กที่มีพื้นฐานทางภาษาดีอยู่แล้วและมีความสนใจฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มีโอกาสฝึกได้กว้างขวางยิ่งขึ้น วรรณิการ์ พวงเกษม (2533 : 34) เน้นว่าการฝึกทักษะการเขียน

เพื่อให้รู้จักกระบวนการความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในทางสร้างสรรค์ และเข้าใจแนวคิดของผู้อื่น เข้าใจเห็นคุณค่าและชื่นชมศิลปะ วรรณคดี คณิตรี ตลอดจนกิจกรรมทางวัฒนธรรมสามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ได้ มีความสามารถในการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมซึ่งครูจะต้องช่วยส่งเสริมการสังเกตการสร้างเรื่องและการเขียนที่ชัดเจนเป็นรายบุคคลด้วยการออกความเห็นและชมเชยส่วนที่ดี และซูศรี พิทักษ์ (2553 : 17) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างเสรี ส่งเสริมให้เด็กได้สร้างสรรค์ผลงานทางวรรณคดี พัฒนาความสามารถทางภาษามีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย พัฒนาบุคลิกภาพและให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง สรุปได้ว่า จุดหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดอย่างเป็นอิสระเสรี และพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย

4. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้มีผู้ให้ทัศนะไว้หลากหลาย ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด เพราะการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด (Guilford, 1967 : 61-64 ; อ้างถึงใน สมาพร กอเข้ม, 2553 : 21-22) ซึ่งได้เสนอโครงสร้างทางสมองของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดจากการร่วมกันของ 3 มิติ ประกอบไปด้วยวิธีคิด (Operation) เนื้อหา (Content) และผลของการคิด (Products)

มิติที่ 1 ด้านวิธีการคิด หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานหรือวิธีการคิดทางสมองซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 แบบ คือ

1.1 พบเห็น เช่น เมื่อเห็นของเล่นรูปร่างกลมๆ ทำด้วยผิวเรียบก็บอกได้ว่าลูกบอลหรือเห็นภาพมะม่วงก็ทราบได้ว่าเป็นภาพมะม่วง

1.2 การจำ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่รู้จักไว้ได้ และสามารถระลึกออกมาในรูปแบบเดิมได้ตามต้องการ เช่น การกำหนดเลขประจำตัวนาย ก เป็น 47856 แล้วให้นาย ก จำไว้ เมื่อถามนาย ก ถึงหมายเลขประจำตัวของนาย ก ก็สามารถจะท่องได้อย่างถูกต้อง

1.3 การคิดแบบอเนกมัย หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดจำนวนตามสิ่งเร้าที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกคำที่มีพยัญชนะต้น ก มาให้มากที่สุด ก็ได้ว่า กิน การ กานต์ ก้อน แก่ กั๊บ เป็นต้น

1.4 การคิดแบบเอกมัย หมายถึง ความสามารถทางสมอง ของบุคคลที่สามารถสรุปความที่ดีและถูกต้องที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดให้

1.5 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถทางสมอง ของบุคคลที่สามารถหา
เกณฑ์ที่สมเหตุสมผล จากข้อมูลที่กำหนดให้และสรุปได้ว่าข้อมูลใดมีลักษณะสอดคล้องกับเกณฑ์นั้น

มิติที่ 2 ด้านเนื้อหา หมายถึง มิติแทนเนื้อหาหรือข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นสื่อในการคิด
สมองรับเข้าไปคิด แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ

2.1 ภาพ หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมหรือรูปที่แน่นอน ซึ่งบุคคล
สามารถรับรู้และทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดได้ เช่น ภาพ เสียง เป็นต้น

2.2 สัญลักษณ์ หมายถึง ข้อมูลอยู่ในรูปเครื่องหมายต่างๆ เช่น อักษร ตัวเลข
โน้ตดนตรี รวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ ด้วย

2.3 ภาษา หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ในรูปของถ้อยคำที่มีความหมายต่างๆกัน สามารถใช้
ติดต่อสื่อสารได้ เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ขอบคุณ โกรธ เสียใจ เป็นต้น

2.4 พฤติกรรม หมายถึง ข้อมูลที่เป็นการแสดงออก กิริยาอาการการกระทำที่
สามารถสังเกตเห็น รวมทั้งทัศนคติ การรับรู้ การคิด เป็นต้น เช่น การอมยิ้ม การหัวเราะ การสั่ง
ศิโรราบ การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

มิติที่ 3 ด้านผลการคิด หมายถึง ผลการคิดแบ่งออกเป็น 6 แบบด้วยกัน

3.1 หน่วย หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีคุณสมบัติของตนและแตกต่างไปจากสิ่งอื่นๆ
เช่น ช้าง ม้า นก เป็นต้น

3.2 จำพวก หมายถึง ประเภท จำพวก หรือกลุ่มของหน่วยที่มีคุณสมบัติหรือ
ลักษณะร่วมกัน เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ คน สุนัข ช้าง หรือประเภทผลไม้ ได้แก่ เงาะ
ลำไย ลิ้นจี่ เป็นต้น

3.3 ความสัมพันธ์ หมายถึง ผลของการเชื่อมโยงความคิดตั้งแต่ 2 พวกร่วมเข้าด้วยกัน
โดยอาศัยลักษณะบางอย่างเป็นเกณฑ์ความสัมพันธ์นี้อาจอยู่ในรูปของหน่วยกับหน่วย กลุ่มกับกลุ่ม
หรือระบบกับระบบก็ได้ เช่น พระกับวัด คนกับบ้าน นกกับรัง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต
กับที่อยู่อาศัย

3.4 ระบบ หมายถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผลการคิดหลายๆ คู่เข้าด้วยกัน
อย่างมีระบบแบบแผนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น 1 3 5 7 9 เป็นระบบเลขคี่

3.5 การแปลงรูป หมายถึง การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเสียใหม่ ให้มีรูปร่างต่างไปจาก
เดิม เช่น กลม เป็น กมด เป็นต้น

6. การประยุกต์ หมายถึง การคิดที่มีผลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา
ได้หรือปฏิบัติได้

สรุปว่า ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อกระบวนการทางสมองทำงาน
ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์กันโดยเริ่มจากด้านการคิดคือกระบวนการปฏิบัติงานของสมอง

ด้านเนื้อหาจะเป็นข้อมูลหรือสิ่งเร้าเป็นสื่อในการคิด และด้านผลการคิดสามารถแยกแยะเป็นหน่วย กลุ่ม ความสัมพันธ์ ระบบ และสามารถแปลงรูป หรือประยุกต์นำไปใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาได้

5. องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

5.1 องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

เวสต์ (West. 1984 : 134-135 ; อ้างถึงใน สมาพร กอเข้ม. 2553 : 32) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีอยู่หลายอย่างคือ

5.1.1 ความจริงใจ ผู้เขียนต้องค้นหาและเขียนในสิ่งที่ตนคิดและสนใจจริง ๆ เวสต์ กล่าวไว้ว่า หากงานเขียนใดขาดความจริงใจจะทำให้ค่าของงานเขียนนั้นค่อยลงไปมาก

5.1.2 อารมณ์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ดีนั้น เน้นการเสนอจินตนาการ ทศนคติ และอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าการบรรยายข้อเท็จจริง

5.1.3 ความคิดริเริ่ม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยความคิดริเริ่มแปลกใหม่ เพื่อการสร้างผลงานใหม่ ๆ โดยไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น

5.1.4 การสร้างประสบการณ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต้องการประสบการณ์เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบและสร้างพื้นฐานความคิดในการเขียน แล้วถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดนั้น ไปสู่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพขึ้นในความคิดและได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการอ่านงานเขียนนั้น ๆ

5.2 ลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กรรณิการ์ พวงเกษม (2534 : 33) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบมากกว่าการเขียนทั่วไป ควรมีลักษณะดังนี้

5.2.1 มีจินตนาการหรือความคิดคำนึงคือผู้เขียนจะต้องสร้างจินตนาการ โดยคัดเลือกความคิดต่าง ๆ เหล่านั้น ให้เกิดเป็นภาพในใจของผู้อ่านให้ได้ จะช่วยให้ผู้อ่านได้รรถรสและมีความรู้สึกคล้อยตามเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้เขียน

5.2.2 สำนวนภาษาดี คือผู้เขียนจะต้องเลือกเฟ้น พลิกลีลาถ้อยคำและรูปประโยค ให้สละสลวย น่าฟัง น่าอ่าน มีท่วงทำนองในการเขียนดี ไม่มีลักษณะกระทบกระเทือนเสียดสีผู้ใดผู้หนึ่ง

5.2.3 ให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา คือนอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ควรจะให้ผู้อ่านเกิดคุณธรรมขึ้นในตนเอง มีความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความเรื่องปัญญาและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สมาพร กอเข้ม (2553 : 32) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การคิดอย่างกว้างไกล มีลักษณะของความคิดริเริ่มและความคิดจากจินตนาการ ซึ่งมีส่วนที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทำให้งานเขียนนั้นเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 20) กล่าวว่าไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยความจริงใจ ในการเขียนแสดงความคิดเห็นการแปลกใหม่มีลักษณะเฉพาะตนใช้สำนวนภาษาที่สละสลวย น่าอ่าน ให้ผู้อ่านมีความรู้สึกล้อตามมีคุณค่าทางอารมณ์และสติปัญญาแก่ตนเองและสังคมและเหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยผู้เขียนต้องมีความจริงใจ ในการเขียนจากจินตนาการที่แปลกใหม่ มีประสบการณ์ในการเขียน เช่น การใช้สำนวนภาษาที่ สละสลวยน่าอ่านเพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดไปสู่ผู้อ่านให้มีประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการทำงานเขียนนั้นๆ

6. ปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

วิจิตรา ชูคำ (2537 : 3) กล่าวถึงปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า ส่วนใหญ่มาจาก ตัวครูผู้สอนยังไม่มีทักษะและเทคนิคการสอน ขาดความเอาใจใส่ และความพยายามในการศึกษา รูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแนวความคิดในการเรียน

ชัชวารี จารุสวัสดิ์ (2546 : 3) นักเรียนจำนวนมากเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้ คือ ขาดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึกรู้จัก จินตนาการของตนเองออกมา และ นักเรียนยังมีความเบื่อบ่นหน่ายในการเขียน ไม่เห็นความสำคัญของการเขียน

วิวัฒน์ เมฆจรสกุล (2548 : 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ได้ดี ยังมีปัญหาในด้านตัวครูผู้สอน คือ ขาดเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างสื่อการเรียนการสอน

สมาพร กอเข้ม (2553 : 3) ปัญหาในการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น นักเรียนยังขาดทักษะ การคิดคำ กิดประโยค จึงนำไปสู่การเขียนเรื่องไม่ได้ เขียนวกวน เขียนไม่เป็นเอกภาพ เขียนไม่ตรงกับหัวข้อเรื่อง หรืออาจจะเขียนแล้วผู้อ่านไม่เข้าใจ

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 4) จากการประเมินผลหลังสอนรายชั่วโมงและผลงานของ นักเรียนจากการทำใบงานพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการเขียนมากที่สุด คือ การเขียนคำ การแต่ง ประโยค การใช้ภาษา การเขียนเรื่องตามจินตนาการ นักเรียนจะบอกว่าทำไม่ได้ คิดไม่ออก ดังที่กล่าวมาและจากประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้วิจัยเอง ปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษาศึกษามีดังนี้

6.1 ด้านตัวครูผู้สอน คือครูผู้สอนขาดสื่อที่จะมากระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน ขาด ความเอาใจใส่ไม่มีเวลาที่จะฝึกให้ผู้เรียนเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

6.2 ด้านตัวนักเรียน นักเรียนขาดประสบการณ์ ไม่มีความรู้พื้นฐานในการเขียนคำเขียนประโยค สร้างประโยคใหม่ หรือเขียนเรื่องวกวน ใช้สำนวนภาษาไม่เหมาะสม ใช้ภาษาไม่สละสลวย เขียนไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี

7. การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น มีผู้ให้แนวทางในการสอนเขียนไว้หลายแนวทาง ดังนี้

7.1 หลักการสอนเขียน

สมิท (Smith. 1973 : 469-471 ; อ้างถึงใน สมาพร กอเข้ม. 2553 : 33) เสนอ หลักการสอนเขียนดังนี้

7.1 จะต้องมียุทธวิธีใหม่ๆ แตกต่างกันไปหรือมีลักษณะเฉพาะตัว (Unique Result) โดยสิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงคือ ผลผลิตและกระบวนการที่ใช้มันต้องใหม่ เช่น การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เรื่องโคลงกลอน ผู้เรียนต้องผลิตหรือคิดรูปแบบโคลงกลอนใหม่ๆ ได้

7.2 จะต้องเน้นกระบวนการทางความคิดแบบอเนกนัย (Divergent thinking)

ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดตอบสนองได้หลายประเภท หลายทิศทาง ไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว

7.3 การสอนเชิงสร้างสรรค์ต้องการแรงจูงใจอย่างมากที่จะก่อให้เกิดกระบวนการคิด เช่น ต้องอาศัยบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียด การชมเชย และผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด พัฒนาความคิด และมีอิสระที่จะแสดงความคิดของตนได้อย่างเต็มที่ซึ่งครูอาจจะใช้วิธีตั้งคำถามหรือสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดคำตอบหลาย ๆ ประการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดไปได้หลาย ๆ แนว ครูควรยอมรับความคิดเห็นของทุกคนโดยไม่ตำหนิหรือเน้นความถูกต้อง สมบูรณ์

7.4 บทบาทของผู้สอนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือหรือชี้แนะผู้เรียนให้เกิดแนวความคิด

7.5 กระบวนการในการทำงานมีความสำคัญเท่ากับผลงาน กระบวนการนี้เริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาเตรียมตัวเมื่อผู้เขียนได้รับปัญหา ช่วงเวลาที่ผู้เขียนขบคิดปัญหา ช่วงเวลาที่มองเห็นปัญหา กระจ่างชัด ช่วงเวลาที่เกิดแนวคิด และช่วงเวลาที่ผลงานสำเร็จและประเมินผล

7.6 ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักนำความคิดมาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมและความคิดใหม่

7.7 จะต้องจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งสถานการณ์ทางกาย เช่น ห้องเรียนที่สะดวกสบาย ที่นั่งเหมาะสม อุปกรณ์ครบครัน และจัดสถานการณ์ทางจิตใจด้วยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อมั่น และมีความอิสระในการคิดหรือเขียน

7.8 การให้อ่านเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลาย ๆ แบบ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแนวทางในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

7.9 ในการพิจารณางานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแน่นและชัดเจนในเรื่องของความแปลกใหม่ ลักษณะเฉพาะตัว ความคิดริเริ่ม และความเป็นตัวของตัวเองในแต่ละคน

7.10 การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียน การวิจารณ์และการประเมินผลตนเองได้ โดยการแสดงผลงานของแต่ละคนในชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้ช่วยกันวิจารณ์ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดมากขึ้น รู้ศัพท์มากขึ้นและมีพัฒนาการทางการเขียนดียิ่งขึ้น

7.11 จะต้องอาศัยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เช่นการเปลี่ยนบทบาทระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย

7.2 หลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ประเทิน มหาจันทร์ (2519 : 163) ได้กล่าวถึงหลักการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

7.2.1 บรรยากาศและสถานการณ์ ครูผู้สอนจะต้องอาศัยบรรยากาศที่เหมาะสมกับ

การที่นักเรียนจะแสดงออก กล่าวคือนักเรียนจะต้องรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ เป็นตัวของตัวเอง

สิ่งแวดล้อมในการแสดงออกไม่ควรจำกัดตายตัว เช่น เรื่องเวลา อุปกรณ์ กิจกรรม ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดอิสระได้

7.2.2 ประสบการณ์เด็กจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจจากประสบการณ์โดยตรงที่ตนได้รับเช่น จากการเดินทาง การทดลอง ฯลฯ นักเรียนต้องการประสบการณ์ที่แท้จริงและสม่ำเสมอ ฉะนั้นในการเรียนการสอนควรสร้างความสนใจให้กับนักเรียนและจัดหาอุปกรณ์ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์มากขึ้นก็จะนึกออก สามารถเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ยิน ได้ฟังและพบเห็นมาเป็นอย่างดี

7.2.3 ครูผู้สอน ความสนใจและความเอาใจใส่ของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรจะปลูกฝังความเป็นคนช่างสังเกตความมหัศจรรย์ แปลกใหม่ และความสำคัญต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันลงในตัวนักเรียนให้มากที่สุด จะได้เป็นผู้ที่มองเห็นอะไรได้แจ่มแจ้งอย่างมีชีวิตจิตใจ ควรปลูกฝังความกระตือรือร้นและความเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แปลก ๆ ให้กับนักเรียน

7.3 หลักการสอนเชิงสร้างสรรค์

บันลือ พฤษะวัน (2535 : 7-8) ได้กล่าวถึงหลักการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้

ดังนี้

7.3.1 ครูต้องสร้างบรรยากาศ โดยเป็นผู้ที่มีความรัก ความเมตตา มีความสัมพันธ์กับเด็กผู้เรียนอย่างใกล้ชิด มีความเข้าใจ ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็กของตนโดยให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชยให้มากและงดเว้นการตำหนิ

7.3.2 ควรให้อิสระแก่ผู้เรียนและให้อิสระในการทำงานแก่เด็ก ที่จะทำ จะคิดและใช้การยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและระเบียบหรือรูปแบบที่มักเคยกำหนดงานให้น้อยลง

7.2.3 ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์จริงจากการศึกษาสภาพแวดล้อม และจัดให้มีวัสดุการอ่าน หนังสือเด็กหลาย ๆ ประเภทให้เลือกอ่านอย่างอิสระเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

7.2.4 จากการส่งเสริมการอ่าน ประดิษฐ์เศษวัสดุและประสบการณ์ทั้งหลาย ควรให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนโดยการเล่า รายงาน อภิปรายและสรุปผลการทำงานโดยนักเรียนเองเสมอ ๆ

7.2.5 กระตุ้น ชี้นำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น สร้างความแปลกใหม่ทั้งเรื่องเล่น หนังสือเด็ก โดยการชี้นำและส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานเพลิดเพลินอยู่เสมอ โดยครูเองต้องเป็นคนให้ความสนใจในการแสดงออกของเด็ก และส่งเสริมการแสดงออกอย่างกว้างขวาง

สมาพร กอเข้ม (2553 : 35) การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะประสบผลสำเร็จนั้น ผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักเรียบเรียงลำดับความคิด การถ่ายทอดความคิดเห็นออกมาเป็นการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจ ควรส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะเด็กอาจเริ่มต้นการเขียนได้เร็วช้าต่างกัน คอยเป็นกำลังใจให้กับเด็กและมีวิธีการเสริมแรงที่ดี

จากแนวทางการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าว สรุปได้ว่าการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์จะประสบผลสำเร็จนั้น ครูผู้สอนจะต้องสร้างแรงจูงใจ คอยกระตุ้นเพื่อให้เด็กอยากรู้อยากเรียน โดยครูคอยส่งเสริมชี้นำ จัดหาวัสดุการอ่าน หนังสือเด็กหลาย ๆ ประเภทให้เลือกอ่านอย่างอิสระเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ให้กำลังใจ ให้อิสระแก่ผู้เรียน ไม่ตำหนิเมื่อได้คำตอบที่ไม่ถูกต้อง และควรสอนจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก เช่นเขียนคำจากภาพที่แล้วนำคำที่เขียนมาแต่งประโยคให้มี ความหมายที่กว้างขึ้น เป็นต้น

8. ประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

8.1 ประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ฉวีวรรณ จินดาพล (2528 : 61-62) ประโยชน์ของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ไว้ว่า

8.1.1 เป็นการฝึกทักษะและพัฒนาการใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของเด็ก ช่วยให้เด็กรู้จักคำศัพท์มากขึ้น ก่อให้เกิดความฉลาดในการเลือกใช้ถ้อยคำ วลี ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานมีชีวิตชีวาแก่ผู้อ่านและเกิดความสนุกเพลิดเพลินในการเรียน

8.1.22. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8.1.3 เป็นการช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนมากขึ้น จากการศึกษาแสดง ความรู้สึกนึกคิดและปัญหาของเด็ก

8.1.4 ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้มีความนับถือยอมรับตนเอง ภูมิใจในตนเอง และรู้จักยอมรับผู้อื่น

8.1.5 ช่วยให้เด็กมีความรู้ เกิดความซาบซึ้งในผลงานและวรรณคดีที่มีคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประสบการณ์สะสมของเด็กที่นำไปใช้ในโอกาสต่อไป จะเป็นการฝึกให้เด็กใช้ความ สังเกตธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญญาและความรู้สึกอันดีงาม ต่อเพื่อนมนุษย์สิ่งมีชีวิต

8.2 ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ปราโมทย์ ชันติลาพันธ์ (2530 : 18) ได้จำแนกประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออกเป็น 3 ประการ คือ

8.2.1 ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ

8.2.1 ช่วยให้นักเรียนที่มีความถนัดทางด้านภาษา มีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้น

8.2.3 ทำให้ทราบถึงนิสัย ค่านิยม ความรู้ความสามารถ ความคิดตลอดจนความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ของผู้เขียน

สมาพร กอเข้ม (2553 : 39) กล่าวว่าการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประโยชน์มาก สำหรับผู้สอนและผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนคือจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษา อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ก่อให้เกิดความสามารถด้านการใช้ภาษาในการถ่ายทอด และแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ จึงนับได้ว่าการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานที่มีคุณค่าและมีประโยชน์เป็นอย่างมาก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมา และเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษา อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ก่อให้เกิดความสามารถด้านการใช้ภาษาในการถ่ายทอด ตลอดจนนำทักษะที่ได้รับจากการฝึกฝนนำไปใช้ในการแก้ปัญหา และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

9. การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 314) กล่าวว่า การเขียนแสดงความคิดอย่างเสรีและเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ดังนั้นการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและตรงที่สุดคือ ให้นักเรียนเขียนแล้วให้คะแนนด้วยวิธีจัดอันดับคุณภาพ ดังนี้

9.1 ความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบหรือลอกเลียนใคร

9.2 การใช้ภาษาคมคาย

9.3 มีประโยชน์ ให้ข้อคิด ก่อให้เกิดจินตนาการ

9.4 ได้รับความรู้สึกละเอียดอย่างหนึ่ง หลายอย่างตรงตามจุดประสงค์การเขียนมีเกณฑ์การให้คะแนนด้วย

สมาพร กอเซ็ม (2553 : 39) ให้ความคิดเห็นในการประเมินผลไว้ว่า ไม่ควรมุ่งเน้นหรือคาดหวังในผลงานของผู้เรียนมากเกินไป เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากันต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเด็กทั้งในด้านความคิด ความสามารถในการลำดับเรื่องราว การถ่ายทอดความคิด จินตนาการ การใช้ถ้อยคำภาษา วัยและความสามารถทุก ๆ ด้านของแต่ละคนที่สำคัญไม่ควรนำผลงานของเด็กมาเปรียบเทียบกันเพราะจะทำให้เด็กขาดความมั่นใจ และไม่อยากเขียนหรือสร้างสรรค์งานของตนเองอีกต่อไป

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 27) การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เที่ยงธรรมและควรประเมินให้ครอบคลุมถึงความสามารถทุก ๆ ด้านของนักเรียน คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการตั้งชื่อเรื่อง ความคิดคล่องแคล่วในการใช้ภาษาสื่อความ ลำดับเหตุการณ์ และความคิดยืดหยุ่นในความสอดคล้องของเรื่องกับภาพ

ดังนั้นการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกรักคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ของแต่ละคน ซึ่งมีแนวคิด ความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการประเมินผลงานของนักเรียน ครูจะต้องพิถีพิถันและระมัดระวังเป็นพิเศษ ครูควรพิจารณาถึง แนวคิด ความสามารถ ในการลำดับเรื่องราว ถ่ายทอดความคิด จินตนาการ การใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่ไพเราะสละสลวย เหมาะสมกับเรื่องราว หรือข้อความของแต่ละคน ทั้งนี้ครูจึงต้องมีเกณฑ์การพิจารณาที่แน่นอนมิใช่ตัดสินผลงานของเด็กตามคิดของครูและที่สำคัญครูไม่ควรนำผลงานของเด็กมาเปรียบเทียบกัน เพราะจะทำให้เด็กหมดกำลังใจ มีความรู้สึกอับอาย ไม่กล้าแสดงออก และไม่กล้าเขียนอีกต่อไป

แบบฝึกทักษะ

1 ความหมายของแบบฝึก ได้มีผู้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ดังนี้

สมาพร กอเซ็ม (2553 : 49) แบบฝึกคือ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นต่อการใช้ภาษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูจะต้องฝึกทักษะให้กับนักเรียนหลังจากที่เรียนเนื้อหาจากบทเรียนไปแล้ว แบบฝึกนั้นจะเป็นสื่อที่สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พรสวรรค์ คำพูน (2534 : 17) ได้กล่าวถึงแบบฝึกว่า ถูกสร้างขึ้นเสริมทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำ เช่น การตั้งโจทย์ให้นักเรียนตอบ หรือการยกข้อความมาฝึกหัดหลังจากที่เรียนไปแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถนักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญ แม่นยำในบทเรียนนั้น ๆ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

กรมวิชาการ (2532 : 3) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อที่มีไว้ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะ และความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกที่ดีควรต้องให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

วรรณิ เครื่องเนียม (2531 : 43) ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน เป็นประโยชน์สำหรับครูในการสอนทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะทั้งสี่ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะทักษะการเขียน ครูสามารถเห็นข้อบกพร่องในการใช้ภาษาของนักเรียน ซึ่งจะได้หาทางแก้ไขและปรับปรุงได้ทันทั่วถึง ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต้องมีการวางแผนให้เป็นไปตามขั้นตอนดังที่ วรรณาด พ่วงสุวรรณ (2518 : 34-37) ได้เสนอหลักในการจัดสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

- 2.1 ตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนว่าต้องการให้นักเรียนได้รับการฝึกด้านใด
- 2.2 ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนที่จะสอน ว่านักเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถเรื่องอะไรบ้าง
- 2.3 ขั้นตอนในการสร้างแบบฝึก
 - 2.3.1 ศึกษาปัญหาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่จะนำมาสร้างแบบฝึก

2.3.2 ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและจิตวิทยาพัฒนาการเพื่อเลือกใช้ภาษาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2.3.3 ศึกษาลักษณะของแบบฝึก เพื่อออกแบบลักษณะของแบบฝึกและกิจกรรมที่ให้นักเรียนฝึก

2.3.4 วาง โครงเรื่องและกำหนดรูปแบบการฝึกให้สัมพันธ์กัน

2.3.5 เลือกเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมบรรจุในแบบฝึกตามที่กำหนดไว้

3. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

บิลโลว์ (Billow. 1972 : 11) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกที่ดีควรจะดึงดูดความสนใจและสมาธิของเด็ก เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกเฉพาะอย่าง ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัย วัฒนธรรมประเพณี ภูมิหลังทางภาษาของเด็ก แบบฝึกที่ดีควรจะเป็นแบบฝึกเสริมสำหรับเด็กเก่งและซ่อมเสริมสำหรับเด็กอ่อนได้ในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ควรใช้หลาย ๆ ลักษณะและมีความหมายต่อผู้ฝึกอีกด้วย

บาร์เนต (Barnett. 1969 : 11) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีควรมีข้อเสนอแนะในการใช้คำหรือข้อความที่ใช้แบบฝึกควรจำกัด คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาควรชัดเจนและไม่ยากจนเกินไป ถ้าต้องการให้ผู้ฝึกศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แบบฝึกก็ควรมีหลายรูปแบบและแต่ละรูปแบบก็ควรมีความหมายแก่ผู้ทำแบบฝึกด้วย

สมชัย ไชยกุล (2526 : 14-15) ได้เสนอลักษณะที่ดีของแบบฝึกทางภาษาไว้ดังนี้

3.1 แบบฝึกควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอน มิใช่ทดสอบว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง

3.2 แบบฝึกหนึ่ง ๆ ควรเกี่ยวกับโครงสร้างเฉพาะของสิ่งที่จะสอนเรื่องเดียว

3.3 สิ่งสำคัญที่จะฝึกควรเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว เช่น จากบทสนทนาการ

อ่านหรือการพูดคุยกัน

3.4 ข้อความที่นำมาฝึกในแต่ละแบบฝึกควรสั้น เพื่อไม่ให้เด็กเกิดความ

ยุ่งยากใจ

3.5 ในแต่ละแบบฝึกควรออกเสียงให้มากที่สุดจะเป็นการสร้างนิสัยการออกเสียง

ได้ดี

3.6 แบบฝึกควรเป็นแบบที่กระตุ้นให้เกิดการตอบสนองที่พึงปรารถนาเท่านั้น

3.7 ในแบบฝึกที่เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาไม่ควรใช้คำศัพท์มากนัก

3.8 แบบฝึกควรออกเสียงจนกว่านักเรียนจะออกเสียงได้ถูกต้องแล้ว จึงทำ

แบบฝึกหัดอ่านและเขียน

3.9 สิ่งไม่ควรมองข้ามไปก็คือ การฝึกออกเสียงโดยใช้คำสัมผัสและคำร้อยกรอง

ดังนั้นแบบฝึกที่ดีควรเป็นแบบฝึกที่สร้างขึ้นมาเพื่อฝึกทักษะในสิ่งที่ต้องสอนให้เกิดกับเด็ก โดยอาศัยหลักจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของเด็กเป็นหลัก แบบฝึกควรมีหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เด็กสนใจ และกระตุ้นไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน โดยเน้นกระบวนการคิดมากกว่าการจำ ใช้รูปแบบภาษา เนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของเด็ก

4. หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพ สำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ และทฤษฎีที่ถือว่าเป็นแนวความคิดพื้นฐานของการสร้างแบบฝึกเข้าช่วย เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียน

ธอร์นไดค์ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (Trial error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์สรุปได้ดังนี้ (ทศนา เขมมณี, 2553 : 51)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวรถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้
3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้
4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ

ชูศรี พัทธ์ (2553 : 43-45) กล่าวว่า เมื่อทำการผลิตแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นมา จำเป็นต้องทำการประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เสียก่อน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ คือ การหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้นั้นเอง โดยการนำไปทดลองใช้ (Tryout) แล้วนำมา

ปรับปรุงแก้ไขจึงนำไปใช้สอนจริงต่อไปการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ในระดับที่ผู้ผลิตแผนการจัดการเรียนรู้พอใจการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพสามารถทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมผู้เรียน 2 ลักษณะคือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดให้ค่าประสิทธิภาพกระบวนการเป็น E_1 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น E_2 การกำหนดเกณฑ์จำเป็นต้องคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย มีค่าเป็น E_1/E_2

E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและการประกอบกิจกรรม

E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่ผู้เรียนเปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังเรียน) คิดเป็นร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน

ดังนั้น E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกหัดหรือทำงานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หรือ E_1/E_2 โดยปกตินิยมตั้งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำและไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับเนื้อหาที่เป็นวิชาทักษะ ในกรณีที่ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้เนื่องจากตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมของนักเรียน สภาพห้องเรียน บทบาทและความชำนาญในการใช้แบบฝึก การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของครูผู้สอน เป็นต้น อาจทำให้มีระดับความผิดพลาดไว้ร้อยละ ± 2.50

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2546 : 171) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพกระบวนการต่อประสิทธิภาพผลลัพธ์ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ได้มาจากคะแนนแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนทำถูกต้องในระหว่างเรียนหรือคะแนนจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม
2. ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ได้มาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนที่ผู้เรียนทำให้อคิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม

เผชิญ กิจระการ (2546 : 50-51) กล่าวถึงเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ ถ้าเป็นวิชาทักษะก่อนข้างยากอาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่เนื้อหาง่ายอาจตั้งไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับ ร้อยละ 2.5 ซึ่งหมายความว่า ถ้าเกณฑ์ตั้งไว้ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วได้ค่าที่เชื่อถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.5 จากแนวคิดดังกล่าว จะพบว่า ผู้เรียนมีส่วนสำคัญที่สุดในการให้ข้อมูลด้านผลลัพธ์

(Outcome) ซึ่งออกมาในรูปของคะแนนในการทำแบบฝึกหัด คะแนนจากการสังเกตพฤติกรรม (คะแนนระหว่างเรียน) คะแนนในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนสอบหลังเรียน) ทั้งการสอบก่อนเรียนและการสอบหลังเรียน

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นกระบวนการที่ผู้สร้างต้องตระหนัก และให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะดำเนินการอย่างจริงจังตามกฎเกณฑ์และวิธีการที่ถูกต้องจึงสามารถนำไปใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เพื่อรองรับมาตรฐานด้านประสิทธิภาพของสื่ออันจะเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ได้อย่างดี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประสิทธิภาพของการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 80/80

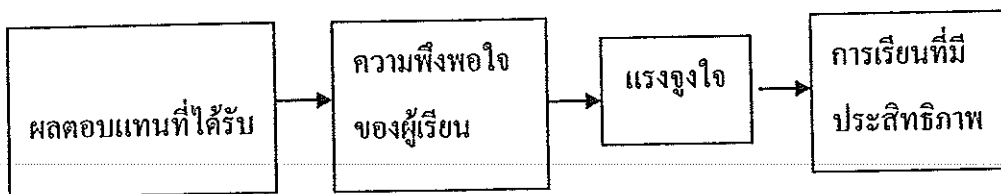
ความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ปัจจุบันครูผู้สอนมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน ความพึงพอใจจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

สมยศ นาวิการ (2545 : 155) กล่าวว่า การตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้รับ การตอบสนองที่สนองตามแนวคิดดังกล่าว สามารถแสดงด้วย แผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียน

การสอน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ความหมายของความพึงใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้สรุปความหมายของความพึงใจไว้ ดังนี้

Good (Good. 1973 : 161 ; อ้างถึงใน ชูศรี พิทักษ์. 2553 : 42) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงใจ หมายถึง สภาพ หรือระดับความพึงใจที่มีผลมาจากความสนใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein. 1971 : 256 ; อ้างถึงใน ทศนัย ไทรี. 2553 : 53) กล่าวว่า ความพึงใจหมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนว่ามีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นเหตุของความพึงใจนั้น

ทัศนีย์ พึ่งตน (2553 : 47) กล่าวว่า ความพึงใจ หมายถึงความรู้สึกนึกคิดที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 300) กล่าวว่า ความพึงใจหมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด หรือเจตคติที่ดีต่อการเรียน การทำงานหรือกิจกรรมในทางบวกและการดำเนินกิจกรรมนั้นๆจะบรรลุผลได้เร็วขึ้น

3. ความหมายของความพึงใจในการเรียน

มีผู้ให้ความหมายของความพึงใจในการเรียนดังนี้

เทียมจันทร์ เข็มเพชร (2547 : 5) กล่าวไว้ว่า ความพึงใจในการเรียน หมายถึงทัศนคติหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน ที่สามารถวัดได้โดยใช้แบบวัดความพึงใจที่สร้างขึ้น

จันทร์ตรี น้อยบรรเทา (2547 : 7) กล่าวไว้ว่า ความพึงใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกในทางบวก เช่น ชอบ หรือพอใจต่อการเรียนการสอนของวิชาสาระข้อมูล และเครือข่ายท้องถิ่นและเทคนิคการติดตั้งระบบ LAN และชูศรี พิทักษ์ (2553 : 46) กล่าวว่า ความพึงใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบและมีความสุขในการได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระนั้น ๆ และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกในทางบวก เช่น ชอบ พอใจ มีความสุขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ๆ

4. ผลของการเรียนที่นำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลาย ได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหามาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์การเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น ครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ ตลอดจนสื่อ อุปกรณ์ ฯลฯ ให้เอื้อต่อความพอใจของผู้เรียนให้มากที่สุด

5. การวัดความพึงพอใจ

ในการวัดความพึงพอใจนั้นมีนักวิชาการ ได้กล่าวไว้ดังนี้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543 : 15-16) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทัศนคติ หรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้ โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อม โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้น การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อน ถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้น

การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

5.1 การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ ในลักษณะกำหนดคำตอบให้ เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

5.2 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

5.3 การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกชอบ ซึ่งเมื่อคนเรามีความพึงพอใจ ต่อสิ่งใดแล้ว ทำให้เกิดเจตคติที่ดีและต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้อย่างจริงจัง ซึ่งจากหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 คำถาม

บริบทโรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 11 บ้านกุ้งเกล้า ตำบลกุ้งเกล้า อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46190 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 มีเนื้อที่ 40 ไร่ 80 ตารางวา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ในปีการศึกษา 2554

ชั้นเรียน	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)	จำนวนนักเรียน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
อนุบาลปีที่ 1	1	5	6	11
อนุบาลปีที่ 2	1	10	7	17
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1	9	6	15
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	1	13	7	20
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	1	13	5	18
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	6	7	13
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	1	11	10	21
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	1	13	9	22
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1	2	2	4
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	1	1	1	1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	1	5	0	5
รวม	12	88	60	148

มีเขตพื้นที่บริการ 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งเก่าหมู่ที่ 1, 6, 8, 10 และ 11

1. วิสัยทัศน์

“ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บูรณาการกระบวนการคิดตะมวโยไทยพัฒนานำคุณภาพชีวิต ควบคู่กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติแบบยั่งยืน ”

2. พันธกิจ

1.2.1 จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และช่วงชั้นที่ 1,2,3 ในเขตบริการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2.2 จัดภูมิทัศน์ให้มีความสวยงามเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

1.2.3 เสริมสร้างระเบียบวินัยให้นักเรียนมีคุณภาพเน้นการจัดการกระบวนการประชาธิปไตย

1.2.4 ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

1.2.5 ส่งเสริมสุขภาพอันดีงามของนักเรียน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2.6 สนับสนุนวิถีชีวิตของความเป็นไทย การพึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

1.2.7 พัฒนาบุคลากรให้ก้าวสู่ครุมีอาชีพ

3. เป้าประสงค์

- 3.3.1 จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
- 3.3.2 ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
- 3.3.3 ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยของนักเรียนเน้นกระบวนการประชาธิปไตย
- 3.3.4 ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน ให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 3.3.5 ส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น
- 3.3.6 จัดประสบการณ์การเรียนการสอนตามแนวเบื้องพระยุคลบาทบนเส้นทางเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.7 ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการ

3.3.8 จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

3.3.9 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงสู่ครุมีอาชีพ

2. ข้อมูลบุคลากร

จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และสาขาวิชาเอก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลบุคลากร จำแนกตามวุฒิการการศึกษา สาขาวิชาเอก และตำแหน่ง

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก	ตำแหน่ง
1	นายเดชา บุญศรีไชย	คศ.บ. ค.ม.	ภาษาไทย บริหารการศึกษา	ผู้อำนวยการ
2	นางรัศมี บุญศรีไชย	ค.บ. ค.ม.	นาฏศิลป์ บริหารการศึกษา	ครูชำนาญการ พิเศษ
3	นายชัยยงค์ ภูเงินจำ	คศ.บ. ศษ.ม.	เทคโนโลยีทางการศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอน	ครูชำนาญการ พิเศษ
4	นายกร เรื่องสมบัติ	ค.บ. ศษ.ม.	พลศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอน	ครูชำนาญการ พิเศษ
5	นางสุรภา สิ้นธุโศตร	ศษ.บ.	ดุขศึกษา	ครูชำนาญการ พิเศษ
6	นายคงเดช พลมัน	คศ.บ.	วิทยาศาสตร์-เคมี	ครูชำนาญการ พิเศษ
7	นายสะไกร พนมเขต	ค.บ.	การบริหารการศึกษา	ครูชำนาญการ พิเศษ
8	นายประภาส หน่อสุวรรณ	ค.บ.	สังคมศึกษา	ครูชำนาญการ พิเศษ
9	นางดวงดาว แซ่มชื่น	ค.บ.	อังกฤษ	ครูชำนาญการ
9	นางดวงดาว แซ่มชื่น	ค.บ.	อังกฤษ	ครูชำนาญการ
10	นางพวงผกา จวงทอง	คศ.บ.	วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา	ครูชำนาญการ
11	นายชัยวัตร ชัยจำรัส	ค.บ.	ภาษาไทย	ครู
12	นางสาวยุพิน วารีศรี	ค.บ.	อังกฤษ	ครู

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิ	สาขาวิชาเอก	ตำแหน่ง
		การศึกษา		
13	นางสาวสุกัญญา วีระจันทร์	ค.บ.	การประถมศึกษา	ครูผู้ช่วย
14	นายทินกร ศรีชาติ	ค.บ.	บรรณารักษศาสตร์	พนักงานราชการ
15	นางสาววราภรณ์ พันสวัสดิ์	ค.บ.	การประถมศึกษา	พนักงานราชการ
16	นางสาวมลฤดี ขันดี	ค.บ.	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	พนักงานราชการ
17	นายวิหุ ฉัตรศรี	วศ.บ.	อิเล็กทรอนิกส์	ครูธุรการ
18	พนักงานบริการ	ป.4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ช่างครุภัณฑ์ 3
	นายจินดา เป้าเรือง			

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์
ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้									เฉลี่ย
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	ประ วัติฯ	สุข/ พละ	ศิลปะ	การ งาน	อังกฤษ	
ประถมศึกษาปีที่ 1	75.44	77.72	72.33	72.94	75.72	83.86	77.44	83.11	70.61	76.57
ประถมศึกษาปีที่ 2	82.30	66.95	83.40	68.80	70.85	80.15	81.25	79.95	67.45	75.68
ประถมศึกษาปีที่ 3	77.38	77.00	84.83	80.00	67.67	83.42	78.83	83.75	67.42	77.81
ประถมศึกษาปีที่ 4	76.28	77.62	67.62	71.33	70.57	87.33	86.62	83.71	68.33	76.60
ประถมศึกษาปีที่ 5	75.24	66.29	69.14	72.00	71.71	94.19	72.71	77.29	68.43	74.11
ประถมศึกษาปีที่ 6	76.00	73.78	69.56	74.44	71.53	85.56	74.78	80.50	64.61	74.52
เฉลี่ย ระดับประถมศึกษา	77.10	73.23	74.48	73.25	71.34	85.75	78.61	81.39	67.81	75.88

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้									เฉลี่ย
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	ประ วัติฯ	สุข/ พละ	ศิลปะ	การ งาน	อังกฤษ	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 2	57.50	63.50	70.50	66.50	68.50	71.00	66.50	72.50	66.50	67.00
มัธยมศึกษาปีที่ 3	52.50	67.00	70.00	63.00	65.00	73.00	65.50	71.00	62.50	65.50
เฉลี่ย ระดับมัธยมศึกษา	55.00	65.25	70.25	64.75	66.75	72.00	66.00	71.75	64.50	66.25
รวมเฉลี่ย	71.07									

หมายเหตุ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนในปีการศึกษา 2553

4. สภาพปัญหา

เนื่องจากโรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์ ตั้งอยู่ในเขตชนบทประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือรับจ้างทั่วไป ฐานะยากจน นับถือศาสนาพุทธ มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวจำนวน 23,000 บาท/ปี ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตร สอนการบ้านบุตรหลานเท่าที่ควร ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น พฤติกรรมจึงเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ เด็กขาดระเบียบวินัย กอปรกับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สิ่งเสพติด แพร่ขยายสู่กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนและเริ่มซึมซับสู่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความลำบากยิ่งขึ้น โรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์ อำเภอกำแพงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส จัดการเรียนการสอนโดยยึดแนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการเขียนมากที่สุด เช่น การเขียนคำ การแต่งประโยค การเขียนเรื่องตามจินตนาการ การเขียนเรื่องจากภาพ การเขียนเรื่องจากหัวข้อที่กำหนดให้ จากปัญหาที่เกิดขึ้น การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนกุ้งเกล้าราษฎร์ประสิทธิ์ เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนาโดยเร่งด่วน ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงมี

ความสนใจที่จะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเป็นประโยชน์และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมภาพร กอเข้ม (2553 : 76-78) ได้วิจัยการสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดกลุ่มมหาชัยชุมพล ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.22/88.34 ซึ่งแสดงว่าจำนวนนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความ มีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 86.22 และจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนแล้ว มีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 88.34 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80

ชูศรี พิทักษ์ (2553 : 95-96) ได้วิจัยการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย-กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.75/82.81 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอเนกนัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

พนมวัลย์ คงสำราย (2553 : 66-67) ได้วิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 85.00/84.26 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรืองรัตน์ โคนะสุ (2551 : 92-93) ได้วิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนาเมืองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.08/83.92 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรรณี ชะบา (2550 : 53-54) ได้วิจัยการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.31/87.49 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสตึก มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก

เบญจมาศ คุ่มทรัพย์ (2550 : 72) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วลัยพร สุภณะ (2550 : 75) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ชุดฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สมพิศ คงทรง (2549 : 124) ได้วิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองแอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์การเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิวัฒน์ เมฆจรัสกุล (2548 : 60-64) ได้วิจัยการพัฒนาการเขียนเรียงความ โดยใช้แบบฝึกทักษะเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลยโสธร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.43/82.18 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเท่ากับ 0.69 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร้อยละ 69 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เว็บบอร์ (Webber. 1981 : 124 ; อ้างถึงใน สมาพร กอเข้ม. 2553 : 61) ได้ศึกษานักเรียนระดับ 3-4 จำนวน 180 คน จาก 6 โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นภาษาและรูปภาพ พบว่า นักเรียนไม่ได้เรียนอยู่ในแบบแผนที่เคร่งครัด มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่านักเรียนที่เรียนกับการสอนที่เคร่งครัด มีระเบียบและการสอนคงเส้นคงวา

ทอเรนซ์ (Torrance. 1962) ได้ศึกษาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์จากรูปภาพที่เด็กวาดเช่นกัน แต่ศึกษาโดยยึดอายุเป็นเกณฑ์ และได้รายงานไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์จะไม่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีสติปัญญาและมีอารมณ์ที่เป็นปกติจนกระทั่งอายุ 11 ปี โดยเขาทำการศึกษาจากการแปลความหมายของรูปภาพที่เด็กเขียนและพบว่า เด็กอายุ 11 ปีสามารถวาดรูปภาพที่แสดงถึงอารมณ์ ความคิด และลักษณะการกระทำต่าง ๆ ซึ่งเวอร์นอนเรียกว่า “ความสามารถในการกำหนดสมมติฐาน” ซึ่งจะพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างช้า ๆ จนกระทั่งอายุครบ 11 ปี

ยัง (Young. 2005 : 27) ได้ศึกษาเพื่อปรับปรุงทักษะการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การศึกษาอาศัยความต้องการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับรู้ในหลักสูตรเชิงปฏิบัติการเป็นฐานที่ใช้้อย่างกว้างขวางในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในมหาวิทยาลัย และได้ออกแบบเป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการของอาจารย์คนหนึ่ง วิธีการศึกษาได้พัฒนาคำถามวิจัยที่ว่า ข้าพเจ้าสามารถเตรียมนักศึกษารายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นผู้เขียนที่มีความรู้ก้าวหน้าขึ้นมากได้หรือไม่ ได้พัฒนาหลักสูตรการเขียนเชิงสร้างสรรค์เชิงทดลองขึ้นมาหนึ่งหลักสูตร ซึ่งร่วมกันใช้ สอนเทคนิคการเขียนวิเคราะห์เนื้อหาเชิงวรรณกรรม แบบฝึกเขียนในชั้นเรียนและใช้โต๊ะกลมด้วย หลักสูตรทดลองนี้ใช้สอนเป็นรายวิชาหนึ่งเป็นเวลา 7 สัปดาห์ สอนนักศึกษาอาสาสมัครที่มหาวิทยาลัยควีนส์ เมืองคิงสตัน จังหวัดออนตาริโอ พบว่าหลักสูตรทดลองนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

วาสส์ (Vass. 2004 : 571-C) ได้ศึกษาโดยใช้ทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมเพื่อตรวจสอบลักษณะการทำงานกลุ่มเชิงการผลิตในบริบททางวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบร่วมมือกันของเด็ก เพื่อสำรวจบทบาทของมิตรภาพในการเป็นสื่อของกระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน และเพื่อตรวจสอบผลของลักษณะทางบริบทอื่น ๆ ในบริบทห้องเรียน การออกแบบงานการสอนและสื่อการเขียน ในการจัดโครงสร้างและการสนับสนุนการสร้างสรรค์ความรู้แบบแบ่งปันกัน การศึกษาได้จากการสังเกตเบื้องต้นในห้องเรียนประถมศีกษาปีที่ 5 และ 6 (เด็กอายุ 9-11 ปี) และได้จากข้อมูลการสังเกตตามแนวยาวเกี่ยวกับกิจกรรมในห้องเรียนที่กำลังดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 3 และ 4 (เด็กอายุ 7-9 ปี) ในประเทศอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า บทสนทนาของกลุ่มสนทนาแตกต่างกันในระดับการรวบรวมความรู้และความเป็นตัวเองของแต่ละบุคคลที่กลุ่มสนทนาแสดงออก และพบว่าส่วนใหญ่ของความแตกต่างสามารถอธิบายได้โดยใช้ความแตกต่างในความสัมพันธ์

ของตนเอง ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นการส่งเสริมการจับคู่มีตรภาพที่มีศักยภาพ สำหรับการสร้างสรรค์ความรู้ที่แบ่งปันกัน นอกจากนี้ยังได้แสดงให้เห็นผลที่ใช้สื่อของการออกแบบงาน การสอนและสื่อการเรียน แสดงให้เห็นความสำคัญของลักษณะที่เชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก ในลักษณะทางบริบทในการจัด โครงสร้างของงานที่แบ่งปันกันในห้องเรียน

คริสเต็นเซ็น (Christensen. 1994 : 3661-A) ได้ศึกษาเพื่อสอบสวนผลของการจัด กระบวนคำที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีพรสวรรค์พิเศษ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ต่ำและสูง วิธีการศึกษา ใช้การออกแบบเส้นฐานหลายแบบกับนักเรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน ผู้ถูกทดสอบเป็นเด็กจำนวน 15 คน ในโรงเรียนในเขตเมืองโรนิงในจำนวน ประชากรที่เลือกได้ว่าเป็นผู้มีพรสวรรค์พิเศษ นักเรียน 12 คน เป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำตามนิยามของ โรงเรียน คือคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 ในส่วนของศิลปะทางภาษาจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรฐานของสำนักวิจัยการศึกษา หรือทำหน้าที่ต่ำกว่าความคาดหวังในศิลปะทางภาษา ในบางด้าน แต่มีคะแนนความฉลาดทางปัญญาตามแบบวัดของ Wechsler ที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 97 นักเรียนทุกคนมีทักษะในการเล่นกีตาร์และใช้คอมพิวเตอร์มาแล้วเป็นเวลา 4 ปีในโรงเรียน นักเรียนแต่ละคนได้รับการติดตามโดยการเข้าโครงการในระยะเส้นฐานต่างๆ โดยอิสระ มีนักเรียน 5 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน มี 1 กลุ่มเป็นกลุ่มใหม่ให้ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเวลาติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ระยะเวลาแทรกแซงเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สำหรับแต่ละกลุ่มมีคาบเรียนในชั้นเรียน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ในการเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อการเขียน หลังการเข้าร่วม นักเรียนกลับไปสู่กิจกรรมเส้นฐานการเขียน เรียงความด้วยคินสอ หลังจากนั้นให้นักเรียนเขียนด้วยคอมพิวเตอร์หรือคินสอตามแต่จะมีเวลาและที่ว่างให้เขียน เก็บ รวบรวมข้อมูลตามการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิตที่เขียน สำหรับนักเรียน แต่ละคนโดยใช้คะแนน Z (แซด) สำหรับการประเมินแต่ละคน และใช้ t-test คู่ เพื่อวิเคราะห์กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ 11 ใน 12 คน เพิ่ม ปริมาณการเขียนของตนขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้คอมพิวเตอร์ คะแนนประเภทคุณภาพ 14 คะแนน จาก 55 คะแนน ที่เป็นไปได้สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ 11 คน เพิ่มขึ้นอย่างมี นัยสำคัญเมื่อใช้คอมพิวเตอร์ คะแนน 34 จาก 55 คะแนน เพิ่มขึ้นเมื่อใช้การจัดกระบวนคำด้วย คอมพิวเตอร์สำหรับผลงานที่เพิ่มขึ้นเป็นรายเรื่อง เมื่อคะแนนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์กลุ่ม คะแนนด้านปริมาณ ด้านคุณภาพรวม และด้านประเภทคุณภาพทั้งหมด ยกเว้น 1 ด้าน (ความคิดกลาง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้คอมพิวเตอร์ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ สูงในฐานะที่เป็นกลุ่มความยาวของเรื่องที่เขียนด้วยคอมพิวเตอร์ขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ส่วนประเภทคุณภาพไม่เพิ่มขึ้น

แจมโปล (Jampole. 1991:4045-A) ได้ศึกษาเพื่อตรวจสอบผลของจินตภาพแบบนำทาง ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความชัดเจนของจินตภาพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียน

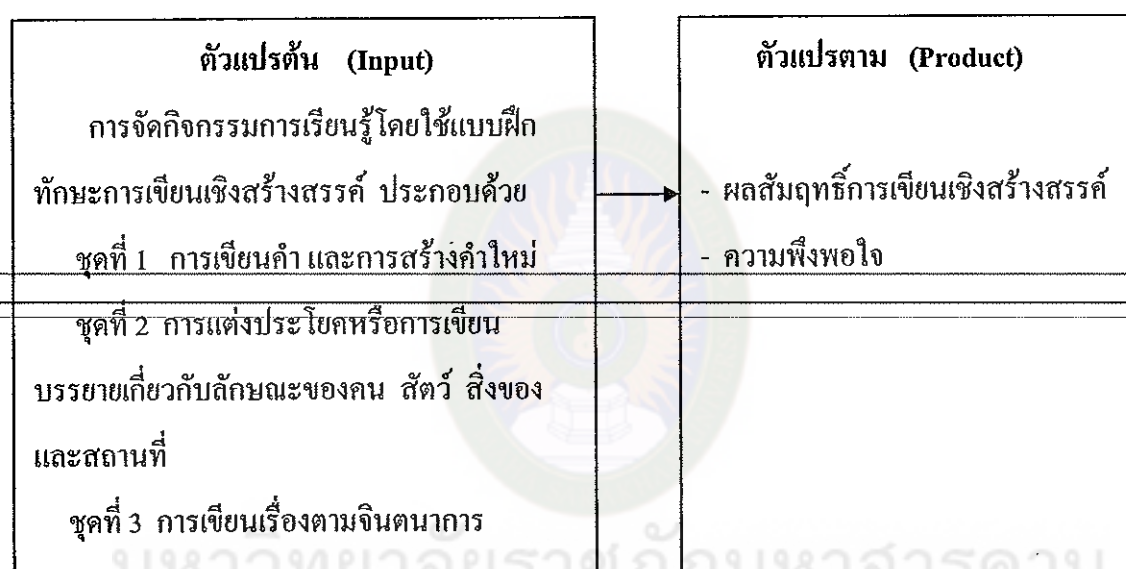
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ที่มีพรสวรรค์พิเศษทางการเรียนจำนวน 126 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียนของตนจำนวน 8 ห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 3 โรง วิธีการศึกษา ก่อนการทดลองได้แบ่งชั้นนักเรียนตามระดับการสร้างสรรค์ความรู้สูงและต่ำ และสุ่มเลือกกำหนดให้อยู่ในกลุ่มฝึกจินตนาการ กลุ่มฝึกเขียน หรือกลุ่มควบคุมในระดับที่แบ่งชั้นไว้แล้ว อุปกรณ์การประเมิน ได้แก่ แบบทดสอบก่อนทดลองฉบับเดียว และแบบทดสอบหลังการทดลองทันที และงานการทดสอบหลังจากนั้นคือ (ก) ความชัดเจนของแบบสำรวจจินตภาพ และ (ข) ตัวอย่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งได้แก่รูปภาพ 3 รูป ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นการเขียน อุปกรณ์การสอน ได้แก่ (ก) ข้อความที่ใช้ฝึก 5 ข้อความ และรูปภาพ 5 รูป สำหรับกลุ่มจินตภาพ (ข) เรื่องสั้น 5 เรื่อง และรูปภาพเดียวกัน 5 รูปสำหรับกลุ่มการเขียน และ (ค) โครงการห้องสมุดสำหรับกลุ่มควบคุมการทดลอง ประกอบด้วยเวลาทดลอง 9 ช่วง 8 ช่วงแรกเป็นเวลา 1 สัปดาห์ต่างหาก ส่วนช่วงที่ 9 เป็นเวลา 1 เดือนต่อมา ในช่วงที่ 1 นักเรียนทำการทดสอบการสร้างสรรค์ความรู้ ในช่วงที่ 2 นักเรียนตอบแบบทดสอบก่อนการทดลองตัวอย่างการเขียน แล้ว 5 ช่วงต่อไป กลุ่มทดลองทำกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จสิ้น กลุ่มจินตภาพได้รับการนำทางในการสร้างภาพลัทธิทางจิตใจตามข้อความเชิงพรรณนาตามด้วยงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มการเขียนฟังเรื่องสั้นแล้วทำงานที่ได้รับมอบหมายการเขียนเรื่องเดียวกันให้สำเร็จ กลุ่มควบคุมเข้ามีส่วนร่วมในโครงการแต่ละงานที่ครูประจำห้องเรียนกำหนดให้ ในระหว่างช่วงที่ 8 และ 9 นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจจินตภาพและตอบแบบทดสอบหลังการทดลองการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างสรรค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเหล่านี้เพิ่มขึ้น จากการสำรวจจินตภาพ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับความชัดเจนของจินตภาพตลอดทั้งช่วงเวลาทดสอบทั้ง 3 ช่วง ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทดลองที่มีการสร้างสรรค์และจินตภาพสูงขึ้น โดยภาพรวมทำคะแนนได้สูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่น ๆ ในด้านความคิดริเริ่ม ความยาวของเรื่อง และการใช้คำอธิบายที่ทำให้เกิดความรู้อลลอคเวลา ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา พบว่าทุกกลุ่มเน้นโครงสร้างของเรื่องในเรื่องที่เขียน รวมทั้งคำบรรยายที่มองเห็นภาพและเคลื่อนไหวได้ ข้อค้นพบเหล่านี้สนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า จินตภาพที่มีการทางสามารถนำไปใช้ส่งเสริมการสร้างสรรค์ความรู้ของนักเรียนประถมศึกษา ที่มีพรสวรรค์พิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถทางสติปัญญาและการแสดงออกทางความคิดอย่างเสรี การเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาเขียนและมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ได้ดีนั้น ผู้สอนต้องหาสื่อเป็นสิ่งเร้ามากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนกุงเก่า

ราษฎรประสิทธิ์ ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีจิตวิทยา และหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย